

Metoda kombinowana

Dokręcanie metodą kombinowaną obejmuje dwa etapy:

- a. etap pierwszy: dokręcanie kluczem dynamometrycznym o odpowiednim zakresie operacyjnym, ustawionym na moment o wartości około $0,75 M_{r,i}$, gdzie $M_{r,i} = M_{r,2}$ lub $M_{r,1}$ albo $M_{r,test}$.

Po dokręceniu wszystkich śrub w danym połączeniu można przystąpić do drugiego etapu dokręcania. Jeśli stosuje się $M_{r,1}$, to dla uproszczenia można przyjąć, że $0,75 M_{r,1} = 0,094 d F_{p,C}$, i korzystać z Tablicy 1, chyba że w specyfikacji ustalono inaczej.

Tablica 1 – Momenty dokręcenia $0,75 M_{r,1}$ [Nm] w pierwszym etapie metody kombinowanej

Klasa śruby	Średnica śruby w mm									
	12	14	16	18	20	22	24	27	30	36
8.8	53	85	132	182	258	351	446	652	886	1548
10.9	67	106	165	227	322	439	557	815	1107	1935

- b. etap drugi: dokręcanie polegające na wykonaniu określonego częściowego obrotu obracanej części zestawu. Położenie nakrętki w stosunku do gwintu trzpienia śruby należy oznaczyć po pierwszym etapie – kredką lub farbą znakującą – tak, aby obrót nakrętki w drugim etapie można było łatwo wyznaczyć. Drugi etap realizuje się zgodnie z Tablicą 2, chyba że w specyfikacji ustalono inaczej.

Tablica 2 – Dodatkowe obroty w drugim etapie metody kombinowanej (śruby klas 8.8 i 10.9)

Całkowita grubość nominalna „t” części łączonych (łącznie ze wszystkimi przekładkami i podkładkami) $d = \text{średnica śruby}$	Dodatkowy częściowy obrót w drugim etapie dokręcania	
	Kąt obrotu w stopniach	Część kąta pełnego
$t < 2d$	60	1/6
$2d \leq t < 6d$	90	1/4
$6d \leq t \leq 10d$	120	1/3

UWAGA: Jeśli powierzchnia pod łbem śruby lub pod nakrętką (uwzględniając ewentualną podkładkę klinową) nie jest prostopadła do osi śruby, wymagany kąt obrotu zaleca się wyznaczyć na podstawie badań.

Metoda kontrolowanego momentu dokręcenia według PN-EN 1090-2:2018

Sprężanie metodą kontrolowanego momentu dokręcenia odbywa się w dwóch etapach:

- etap I dokręcenie śrub momentem $0,75 M_{r,i}$.
- etap II dokręcenie śrub momentem $1,10 M_{r,i}$.

gdzie,

$M_{r,i} = M_{r,2}$ – moment dokręcania

$$M_{r,2}[\text{Nm}] = k_m d F_{p,C}$$

$$1,10 M_{r,2}[\text{Nm}] = 1/(1-1,65V_k) M_{r,2}$$

(gdzie d- średnica nominalna śruby)

Tabela 3. Siły sprężania oraz momenty dokręcania śrub klasy K2 zależnie od współczynnika k_m i V_k .
Przykładowe wartości dla $k_m = 0,130$ i $V_k = 0,060$

Metoda kontrolowanego momentu K2 dla śrub HV i HR (pkt 8.5.3 EN1090-2:2018)								
d	A_s [mm ²]	$F_{p,C}$ [kN]	$M_{r,2}$ [Nm]	Pierwszy etap dokręcania	Drugi etap dokręcania	Klasa wł.mech	f_{ub}	
				0,75 $M_{r,2}$ Zalecany moment [Nm]	1,10 $M_{r,2}$ Zalecany moment [Nm]			
M 12	84,3	47	73	55	81	8.8	800MPa	
M 16	157,0	88	183	137	203			
M 20	245,0	137	356	267	395			
M 22	303,0	170	486	365	540			
M 24	353,0	198	618	463	686			
M 27	459,0	257	902	677	1001			
M 30	561,0	314	1225	918	1359			
M 36	817,0	458	2143	1608	2379			
M 12	84,3	59	92	69	102	10.9	1000MPa	
M 16	157,0	110	229	172	254			
M 20	245,0	172	447	335	496			
M 22	303,0	212	606	455	673			
M 24	353,0	247	771	578	855			
M 27	459,0	321	1127	845	1251			
M 30	561,0	393	1533	1150	1701			
M 36	817,0	572	2677	2008	2971			
						ZMIEN		
						0,130 k_m		
						0,060 V_k		

$$M_{r,2}[\text{Nm}] = k_m * d * F_{p,C}$$

$$1,10 M_{r,2}[\text{Nm}] = 1/(1-1,65*V_k) * M_{r,2}$$

Kontroli połączeń sprężanych dokonuje się zgodnie z wytycznymi zawartymi w normie PN-EN 1090-2 punkt 12.5.2 w zależności od zastosowanej metody dokręcania zestawu.

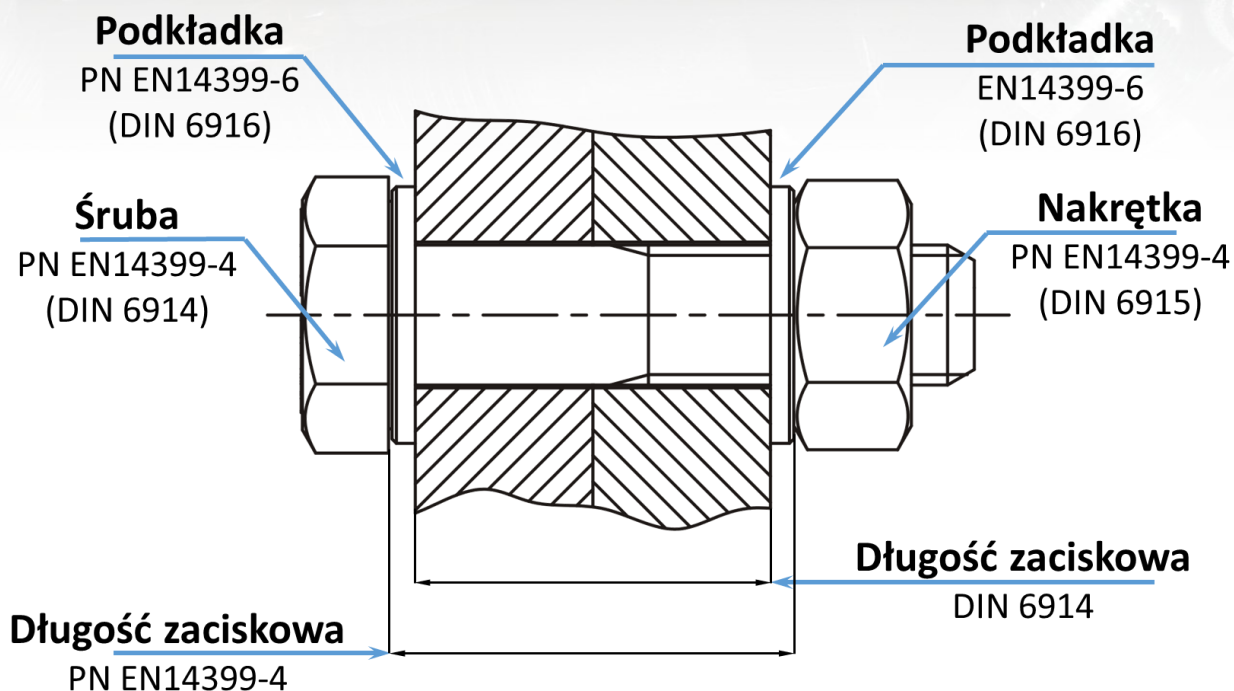

SRUBENA UNIA

1832 r.

Długość zaciskowa

Tabela 4. Długości zaciskowe według EN 14399-4.

L/d	M12	M16	M20	M22	M24	M27	M30	M36
	Długość zaciskowa $t_{min} - t_{max}$							
35	16 - 21							
40	21 - 26	17 - 22						
45	26 - 31	22 - 27	18 - 23					
50	31 - 36	27 - 32	23 - 28	22 - 27				
55	36 - 41	32 - 37	28 - 33	27 - 32				
60	41 - 46	37 - 42	33 - 38	32 - 37	29 - 34			
65	46 - 51	42 - 47	38 - 43	37 - 42	34 - 39			
70	51 - 56	47 - 52	43 - 48	42 - 47	39 - 44	36 - 41		
75	56 - 61	52 - 57	48 - 53	47 - 52	44 - 49	41 - 46	39 - 44	
80	61 - 66	57 - 62	53 - 58	52 - 57	49 - 54	46 - 51	44 - 49	
85	66 - 71	62 - 67	58 - 63	57 - 62	54 - 59	51 - 56	49 - 54	43 - 48
90	71 - 76	67 - 72	63 - 68	62 - 67	59 - 64	56 - 61	54 - 59	48 - 53
95	76 - 81	72 - 77	68 - 73	67 - 72	64 - 69	61 - 66	59 - 64	53 - 58
100		77 - 82	73 - 78	72 - 77	69 - 74	66 - 71	64 - 69	58 - 63
105		82 - 87	78 - 83	77 - 82	74 - 79	71 - 76	69 - 74	63 - 68
110		87 - 92	83 - 88	82 - 87	79 - 84	76 - 81	74 - 79	68 - 73
115		92 - 97	88 - 93	87 - 92	84 - 89	81 - 86	79 - 84	73 - 78

SRUBENA UNIA

1832 r.

120		97 - 102	93 - 98	92 - 97	89 - 94	86 - 91	84 - 89	78 - 83
125		102 - 107	98 - 103	97 - 102	94 - 99	91 - 96	89 - 94	83 - 88
130		107 - 112	103 - 108	102 - 107	99 - 104	96 - 101	94 - 99	88 - 93
135			108 - 113	107 - 112	104 - 109	101 - 106	99 - 104	93 - 98
140			113 - 118	112 - 117	109 - 114	106 - 111	104 - 109	98 - 103
145			118 - 123	117 - 122	114 - 119	111 - 116	109 - 114	103 - 108
150			123 - 128	122 - 127	119 - 124	116 - 121	114 - 119	108 - 113
155			128 - 133	127 - 132	124 - 129	121 - 126	119 - 124	113 - 118
160				132 - 137	129 - 134	126 - 131	124 - 129	118 - 123
165				137 - 142	134 - 139	131 - 136	129 - 134	123 - 128
170					139 - 144	136 - 141	134 - 139	128 - 133
175					144 - 149	141 - 146	139 - 144	133 - 138
180					149 - 154	146 - 151	144 - 149	138 - 143
185					154 - 159	151 - 156	149 - 154	143 - 148
190					159 - 164	156 - 161	154 - 159	148 - 153
195					164 - 169	161 - 166	159 - 164	153 - 158